

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 április 26.

115. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Munkásvédelem a munkások ellen

A közigazgatási hatóságok most kezdik végrehajtani a szociálpolitikai miniszteriumnak azt a rendeletét, mely a nem jugoszláv állampolgár-szaktanácsosok tartózkodási engedélyének visszavonására s a szaktanácsosok kiutasítására vonatkozik.

Csak most, a végrehajtás első fázisában tekinthető át a maga egész fölmérhetetlenségében az a gazdasági kár, amit a rendelet végrehajtása az iparosodásra és termelésre zúdít. Az SHS. királyság sokkal gazdagabb természeti kincsekben s mezőgazdasági terményekben, mint a természeti kincseket kihasználó s a gazdasági termékeket feldolgozó ipari üzemekben. Nem az a helyes gazdasági politika, mely külföldre dobja ki a nyerstermékeket, hogy kiviteli vámokban emelkedjék a bevétel, amíg az élet javaiban elszegényedik az ország. A Kumanudi-Plavsics-féle pénzügyi koncepció kigondolói kívül már mindenki tisztában van nemcsak az SHS. királyságban, de az egész világon, hogy az a helyes és okos nemzeti gazdálkodás, mely maga elégíti ki a szükségletet s a belföldi termékeket belföldi ipari üzemekben dolgozza fel. De az ipari üzemek alapításához nem elég az, ha fölépítik a gyárpületek falait s még az sem elég, ha felszerelik a szükséges gépeket. A szaktanácsos tudása: a gép lelke. Szaktanácsosok nélkül fejlett és versenyképes termelést el sem lehet gondolni. Hány generáció tudására, szorgalmára, összeműködésére, tapasztalatára volt szükség, amíg az amszterdami gyémántkőszőrösök, a lyoni selyem-munkások, a brüsszeli csipkeverők, az essen vasmunkások szakértelme és specifikus alkalmassága kialakult.

Hogyan képzelik el a jugoszláv gyáripar fejlesztését azok, akik az idegen szaktanácsosokat, akik a generációkon keresztül tradíciókká nemesedett munkakészségre nevelhetnék az itt élő munkás osztály első nemzedékét, most kiutasítják az ország területéről. A magyarországi gyáriparosok szövetsége azon siránkozik, hogy a kedvezőtlen kereseti viszonyok következtében kivándorolnak a szaktanácsosok s a magyar gyáripar jövőjét féltik a szaktanácsosok elvesztésétől s az SHS. királyság munkáspolitikája olyan módon akar segíteni a munkanélküliségen, hogy az ország iparosodása elé mesterséges akadályokat gördít. A munkanélküliségnek nem az a gyógyszere, hogy meg kell szabadítani az

ipari üzemeket a külföldi szaktanácsosoktól, mert tanulatlan munkás úgy sem foglalhatja el a vezetőmunkások helyét. Sőt — megbénulnak az üzemek s ennek következtében emelkedni fog a munkanélküliek száma, ha kiutasítják azokat a munkásokat, akik szaktanácsosokká tudnak nevelni a tanulatlan munkást is s akiknek a tudásától és szakértelmétől ha megfosztják az országot, megfosztják versenyképességétől és sok helyen termelőképességétől is az ország iparát.

A helyes iparpolitika azt követelné, hogy idecsábítsák, idecsalogassák a külföldről is a tanult munka pótolhatatlan kincseit. Az felelős, végig nem gondolt iparpártolás, mely a gépek vámentes behozatalát megengedi, de a gépekkel bánni tudó tanult munkásokat kitiltja. Még jó, hogy nem a mi szociálpolitikai miniszterünk intézte az Egyesült-Álla-

mok munkásügyeit, mert kitiltotta volna Amerikából a bevándorló Tesla Miklóst s talán Edisont is, aki szintén nem volt bennszülött. A francia tudományos élet soha nem követelte, hogy Mecsnikowot tiltsák ki Franciaországból, sőt megtúrták azt is, hogy a Pasteur-intézet igazgatója legyen. Az osztrák állampolgár Marmoreknak még a háború kitörésekor is állást kínáltak, csak ne hagyja el Franciaországot.

De nincs is szükség ezekre a kirívó példákra, hogy a szociálpolitikai miniszterium rendeletének célját elvesztett voltát illusztráljuk. Azzal tisztában illenék már lenni, hogy az nem munkásvédelem, mely megbénítja az ipari termelést, az nem szociálpolitika, mely a tanulatlan munkások képzését lehetetlenné teszi. Mert ha ez a célja a rendeletnek, ezt a célt bizonyosan el fogja érni.

Koncentrációs kormány előtérben

Peles Dusán a királynál — Husvét után dönt a korona
A külügyminiszter Párisba megy

Beogradból jelentik: A csütörtökön megkezdett királyi kihallgatások a görögkeleti nagypéntek miatt ismét félbeszakadtak. A pravoszláv ünnep miatt teljes ünnepi csend volt pénteken a politikában, csak *Pasic* miniszterelnök tartott pénteken délben konferenciát a kormány néhány tagjával. Most már egészen bizonyos, hogy a válság megoldása a görögkeleti husvétünnep előtt nem történik meg, hanem csak husvét után következik be.

Peles Dusán kihallgatása

A politikai körökben csak pénteken terjedt el az a hír, hogy *csütörtök este a király kihallgatáson fogadta* — a már jelentett audienciák után — *Peles Dusán dr., volt szociálpolitikai minisztert is.* Pelesről az utóbbi időben tudvalevően olyan hírek terjedtek el, mintha ő is a radikálpárti elégedetlenek táborába tartozna, akik nem helyeslik a *Pribicevic*sel való koalíciót és a Radics-párti mandátumok igazolása körül követelt eljárást. Ezért beavatott helyen azt várták, hogy *Peles*, ha megjelenik az udvarban, ott is *Pasic* politikája ellen fog nyilatkozni. Ez azonban nem történt meg. Politikai körökben hamar híre terjedt, hogy *Peles Dusán dr. a koncentrációs kormány tervéről fejtette ki a véleményét az uralkodó előtt és pedig olyan értelemben, hogy a koncentrációs kabinet eszméje sem a radikális-pártban, sem — tudomása szerint — az ellenzéki pártokban nem találta tetszésre.* Peles kihall-

gatása jelentős lehet a válság megoldására, mert a koronának természetesen az az óhaja, hogy a politikai ellentéteket áthidalja és nyugodt kormányzást biztosítson, erre pedig az összes pártokból alakult koncentrációs kormány lenne a legalkalmasabb.

Az ellenzék a koncentrációs kormány ellen

Az ellenzéki sajtó a koncentrációs kormány ötletét a radikálisok kitalálásának minősíti és úgy állítják be a dolgot, hogy a radikálisok már nem olyan bizonyosak abban, hogy a választásokra való megbízást megkapják és ezért koncentrációs kormány utján igyekeznek hatalmon maradni. Erről a kérdéssel a Davidovics-párt felhivatalos lapja, az „*Odjek*” a következőket írja:

»Ugy látszik, hogy a koncentráció nemcsak *Petrovic* Nasztaz kombinációja, hanem szélesebb radikális-párti köröknek is óhajta. Különösen az utolsó két napon volt szembejövő, hogy a radikálisok mennyit foglalkoznak a koncentrációs kormány tervével. Ez csak azt jelenti, hogy a radikálisok már belátják egy »homogén radikális« *Pasic-Pribicevic* kormány nehézségeit és gyenge kútásait. Az ellenzéki blokk körében — írja tovább a lap — *kivihetetlennek tekintik a koncentrációs kormány alakítását*, abban a formában, ahogy azt *Pasic* legközelebbi hívei is előgádnák. Azok a radikálisok, akik egy véleményen vannak a blokk politikájával úgy az ország jogrendjének szanálása, mint az ál-

talános új politikai kurzus, kérdésében, *eddig se voltak kizárva az ellenzéki blokk kombinációból, azonban a blokk nem mehet bele semmiféle olyan kombinációba, amely a radikális rezsim meghosszabbítását jelentené új-céger alatt.* Különben mire szolgált volna az egész eddigi harc? A blokk körében azt hiszik, hogy a koncentrációs kormányról tett kijelentésekkel csak a blokkban és a koronánál akarnak zavart előidézni.

Radics új választásokat akar?

Radics István még mindig napról-napra újabb nehézségeket okoz az ellenzéki blokknak a különböző külföldi lapoknak adott interjúkkal. Ujabbán különösen a bolgár sajtó favorizálja *Radicsot*. Beogradi politikai körökben sokat beszélnek *Radicsnak* a „Demokracki Govor” című bolgár kormánylapban megjelent nyilatkozatáról, amelyben *Radics* magasztalja a bolgár és horvát paraszt erőnyeit, viszont a szerbparasztról lekicsinylően nyilatkozik. Ez a nyilatkozat a blokk körében is kedveltséget okoz és az ellenzék egyik vezetője kijelentette, hogy a blokk mindinkább arra a meggyőződésre jut, hogy *mindaz, amit Radics tesz, azt célozza, hogy lehetlenné tegye egy munkakormány megalakítását és kihívja a választások kiírását*, mivel *Radicsnak* teljesen mindegy, hogy ki kap majd megbízást a választások lefolytatására.

Az ellenzéki blokk ennek ellenére is arra törekszik, hogy a király a husvétünnep után a *Radics*-párt vezetőit is fogadja audiencián. Terv szerint *Macek* dr., vagy *Pređavec* fognak — ha a kihallgatás létrejön — a korona előtt megjelenni.

Nincsić külügyminiszter Párisba utazik

Beogradból jelentik: Egy párisi távirat megerősíti azt a hírt, hogy *Nincsić* külügyminiszter marseillei útja alkalmával Párisba is el fog menni. Politikai körökben azt hiszik, hogy ez az utazás összefüggésben van azokkal a tárgyalásokkal, amelyek most egyrészt Franciaország és Románia, másrészt az SHS. királyság és Franciaország közt folynak.

A demokrata párt főbizottságának ülése

A demokrata párt főbizottsága pénteken délelőtt ülést tartott, a melyen belső pártkérdésekkel foglalkoztak. Különösen azokról az utasításokról tanácskoztak, amelyek a helyi pártszervezeteknek küldenek a népgyűlések és pártkonferenciák tartására vonatkozólag. Szó volt még az ülésen a párt-sajtó kérdéséről is.

Magyarország és a kisantant Ausztria ellen

Az osztrák kormány vonakodik kiszolgáltatni a mükincseket és a levéltári anyagot

A békeszerződés értelmében Ausztria köteles kiszolgáltatni az utódállamoknak és Magyarországnak mindazokat a mükincseket és levéltári anyagokat, amelyek a szomszédállamok területére vonatkoznak. A magyar kormány az elmúlt héten a békeszerződés alapján, Bécsbe küldött delegáció révén tárgyalásokat kezdett ez ügyben az osztrák kormánnyal. A tárgyalások pár nap múlva azonban megszakadtak, mert az osztrák kormány csak a kért mükincsek egy részét volt hajlandó átadni Magyarországnak, arra való hivatkozással, hogy a *követelt mükincsek nagyrésze Ausztriát illeti meg.*

Miután az osztrák kormány Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia hasonló irányú követeléseit is vonakodik teljesíteni, a magyar kormány *együttes akcióra hívta föl Ausztria ellen a prágai, bukaresti és a beogradi kormányokat.* A megindult diplomáciai megbeszélések során Beograd, Prága és Bukarest kijelentették, hogy hajlandók Magyarországgal együtt akciót indítani követeléseik érvényesítése céljából. *A négy állam a legközelebb együttesen intervénálni fog ez ügyben a Népszövetségnél,* amelyet fölkérnek, hogy a mükincsek és levéltári anyagok szétosztására *döntőbíróskodjon ki,* amely még ez évben hajtsa végre a békeszerződés rendelkezéseit.

Az állambűség bizonyítása

A főispáni nyilatkozat értelmezése

Gyorgyevics Dragoszlavval, Szubotica új főispánjával a kinevezése után beszélgetést folytatott a *Bácsmegyei Napló* munkatársa. E beszélgetés folyamán — mint ahogy azt a *Bácsmegyei Napló* megírta — a főispán azt a kijelentést tette, hogy csak két pártot ismer: a loyális és nemloyális állampolgárok pártját s a magyarságnak jövőjéért magatartása fogja megszabni, hogy melyik pártba kell besorozni.

E nyilatkozat reprodukálása után a *Bácsmegyei Napló* nyomban annak a véleményének adott kifejezést, hogy ez a kijelentés bizonyára a szükségszerűsége miatt olyan módon is értelmezhető, ami kétségtelenül távolról Szubotica új főispánjának fel fogásától, mert a magyarságtól nem lehet azt kívánni, hogy loyálisát bizonyítsa be, ha minden közéleti szerepléstől el van zárva, másrészt pedig az utolsó hatódél évnek tapasztalatai már elég bizonyosságot nyújtottak arra, hogy a magyarság állambűségében ne lehessen kételkedni.

Szívesen állapítjuk most meg, hogy Szubotica új főispánja is olyan értelemben tette az imént reprodukált nyilatkozatát, mint amilyen értelmezést annak a Bácsmegyei Napló tulajdonított. Ennek megállapítására Gyorgyevics Dragoszlav kért fel bennünket, aki kijelentette, hogy ő csak a *becsületes és nembecsületes állampolgárok között akar különbséget tenni, s mindenképpen akinek becsületességében nincs komoly oka kételkedni, biztosít a legteljesebb támogatásról és segítségéről.* Az a várakozása — mondta — hogy Szubotica magyarságával meg fogja tudni teremteni a kölcsönösen legőszintébb egyetértést; minden jogos kívánság és méltányos kérés támogatásra fog benne találni. Soha nem fogja megengedni, hogy meggon-

dolatlanság vagy törvénytelenység megzavarja azt a jó viszonyt, melyet a nemzeti különbség nélkül Subotica egész népe irányában meg fog teremteni.

Szíves készséggel adunk helyet a főispán megnyugtató kijelentésének s szívesen fogjuk regisztrálni azokat a tényeket is, melyek ennek a programnak megvalósulását jelentik.

Lengyelország a kisebbségi egyezmény kiterjesztését követeli

A németországi kisebbségek védelmét is kívánják

Varsóból jelentik: Lengyelországban az utóbbi időben sokat foglalkoztak a kisebbségek ügyével. A lengyel politikusok jobb szárnya erős támadásokat intézett a kisebbségi egyezmény ellen, amiből az utódállamok sajtójának egy részében az a hír született meg, hogy Lengyelország fel akarja mondani a kisebbségi szerződést, csupán az vitás még, hogy fel lehet-e mondani az egyezményt a békeszerződés érvénytelenné válása nélkül, vagy pedig az egyezmény felmondása súlyos konfliktust fog okozni.

Ezekkel a hírekkel ellentétben Lengyelországban nincsen szó a kisebbségeket védő jogrendszer megszüntetéséről. Sőt a *legtuljabb szárny is, amelynek a felmondási terveket tulajdonították, a kisebbségek védelmének intenzívebbé tételéről beszél.* Ellenben fel akarják mondani a kisebbségi egyezményt Németországgal szemben. Németországot ugyanis nem kötelezi kisebbségi egyezmény. A lengyelek ezért kifogásolják, hogy a német hatóságok hogy bántanak a németországi lengyelekkel és megtorlásul a lengyelországi németeket védő rendelkezéseket akarnak felfüggeszteni. *Célja tehát az akciónak csak az, hogy Németországot is a kisebbségi egyezményhez hasonló rendelkezések el fogadására kényszerítse, nem pedig az, hogy Lengyelország egy érvényes nemzetközi megállapodáson tettegye magát.*

A kisebbségi egyezmény ellen irányuló terv szerzője *Trompczynski,* a szenátus marsallja *Trompczynski* a *Gazeta Warszawska*-ban kijelentette, hogy célja nem a kisebbségi egyezmény felmondása, hanem a Népszövetség segítségével való módosítása. A helyzet ma az, hogy a *kisebbségi egyezmény fennáll Lengyelországban a németek javára, de nem áll fenn Németországban az ott lakó lengyelek javára és nem áll fenn Európa összes államaiban.*

Trompczynski marsall a szenátus elnöki székéből kijelentette, hogy *nincsen szó a kisebbségi jogok csökkentéséről, sőt azok növelése szükséges, különösen a kisebbségi iskolák kérdésére kell a kisebbségek megelégedésére megoldani.*

A lengyelek a kisebbségi szerződést *kétoldalúvá és kölcsönössé* akarnak tenni és mindent elkövetnek ennek megvalósítására.

Ujra akcióba lép a Protics-párt a Vajdaságban

Az elégedetlen radikálisokkal fog megerősödni Protics volt tábora — Protics hívei nem lépnek be a radikális-pártba

A zavaros politikai helyzet jelenségei arra mutatnak, hogy *Petrovics* Nasztáz radikális képviselőnek a válság kezdete óta folytatott önálló politikája és az ezt most betetőző zagrebi tárgyalásai *Protics* Sztoján politikájának feltámasztását célozzák. Ugy látszik, hogy a kormány a radikális-párt egységének állandó hangoztatása ellenére is számol a *Protics*-párt feltámasztásával, amit legjobban az bizonyít, hogy *Pasic* miniszterelnök éppen most kezdett tárgyalásokat a *Protics*-párt vajdasági vezetőivel, hogy őket a radikális-pártba való belépésre bírja.

A vajdasági politikai pártokat élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy a *Protics*-párt milyen állásfoglalást fog elfoglalni: beolvad-e a radikális-pártba, vagy újból önálló működést kezd. Ebben a kérdésben a *»Bácsmegyei Napló«* munkatársa a volt *Protics*-párt egyik vezetőjétől a következő felvilágosítást kapta:

A legutóbbi választások eredménye a *Protics*-pártot nagyon elkedvetlenítette. Azóta a párt nem is fejtett ki működést. *Protics* Sztoján halála után a párt ugyszólván teljesen megszűntette működését és tagjai közül sokan vissza is tértek a radikális-pártba. Mindamellett azonban a párt törzse és *Protics*-nak sok lelkes híve öröközött, hogy a *Protics*-párt megtartsa önállóságát, ha nem is fejt ki tevékenységet. A *Protics*-pártnak főképpen Noviszadon levő vezetőit akarja most megnyerni *Pasic* miniszterelnök a maga politikájára számára és nem véletlen hogy ezt a megegyezést a radikális-párt éppen most keresi.

Az új politikai helyzet ugyanis igazolni látszik *Protics* Sztoján politikáját. Az, amit *Petrovics* Nasztáz a horvát képviselőknek a parlament-

ben való megjelenése óta cselekszik és hirdet, nem egyéb, mint *Protics* politikájának a folytatása. *Ennek a politikának pedig különösen a Vajdaságban van egyre több híve.* A szubotica-i radikális-pártban például — a pártegység mellett is — igen sokan vannak, akik a *Pribicevics*-csej való koalíciót nem helyeslik. A vajdasági radikális képviselők egy részének is ez a véleménye. A radikális-pártnak ezek az elégedetlen tagjai *Petrovics* Nasztáz körül csoportosulnak. Ez az elégedetlen csoport a horvátokkal és szlovénekkal való megegyezést sürgeti és nem zárkózik el az alkotmányrevíziótól sem.

Ezek a *Protics*-pártra nézve kedvező körülmények arra a megfontolásra bírták a pártot, hogy a közelebbi választások alkalmával újabb agitációt kezdjen és önálló listával vegyen részt a választásokon, számíva arra is, hogy a radikális-párt *Petrovics* Nasztázot ki fogja zárni a pártból, aminek következtében előreláthatólag *Petrovics* több híve is kiválik a radikális-pártból. *Ez a csoport a Protics-párthoz csatlakozva, lényegesen megerősíti és így a párt az új és most lényegesen kedvezőbb helyzetben mehet a választási küzdelembe.*

Ettől a lehetőségtől tart *Pasic* miniszterelnök, amikor a párt vezetőit visszahívja a radikális-pártba. Értesülésünk szerint azonban *aligha fog ez a főrekvés sikerrel járni,* mert — ha *Protics* egy-két híve esetleg csatlakozik is még a radikális-párthoz — a *Protics*-párt újra akcióba lép, mert a jelenlegi politikai helyzet sokkal kilátásosabbnak tartja a párt sikerét, mint a legutóbbi nemzetgyűlési választások alkalmával.

Megtámadták

a nagyszebeni zsidótemplomot Antiszemita tüntetők beverték az ablakait

Nagyszébenből jelentik: A szebeni zsidóság pénteken este nagy számban gyűlt össze a Salzgasseban levő két zsidótemplomban. Az istentisztelet egyszerre csak óriási lármával és kiabálással zavarta meg, mely az utca felől hallatszott és csakhamar lövések vegyültek az uccai tüntetők kiáltószóiba. Az imádkozó emberek rémülten látták, hogy a templom ablakait kődarabok zúzzák be és csakhamar lehetetlenné lett az istentisztelet folytatása. A hívők még nem is oszolhattak széjjel, amidőn gyors katonai beavatkozás történt. A templommal szemben van a katonai fegyház, amelynek őrsége riadóztatva a készülséget és ennek parancsnoka egy szakasz katonasággal kivonult és körülvette a tüntetőket. Majd a helyszínre érkezett a térparancsnok és a prefektus, aki a tüntető tömeg tagjainak egy részét le tartóztatta. A letartóztatottakat reggelig kihallgatták, majd szabadon bocsájtották. A hatóságok erélyes intézkedést tettek a további incidensek elkerülésére és így a tüntetés óta Nagyszébenben teljes nyugalom uralkodik.

A szász intelligencia körében kínos feltűnést keltett, hogy a zsidótemplom támadói között románok kívül nagy számban voltak vörössapkás szász diákok. A szász politikai vezetők elítélik a jobbadán középiskolai diákok meg gondolatlan viselkedését.

Tizezer zsák embercsont

Műtrágyát gyártanak a kisázsiai mérszárlás áldozataiból

Athénből jelentik: Különös botrány foglalkoztatja most a görög közvéleményt. A görög vizeken néhány napja keresztülhaladt egy holland gőzös, amely saját bevallása szerint *Szmirnából ezer zsák emberi csontot szállított műtrágyagyártás céljára Amsterdamba.* Utána még több ilyen hajórakomány érkezett Szmirnából, összesen tizezer zsák emberi csont tartalommal.

A görög lapok felszólítják a kormányt, hogy tiltakozzon erélyesen az ellen, hogy a *kisázsiai mérszárlások áldozatainak a csontjait ipari célokra használják fel.* Hogy a görög kormány az ügyben milyen lépéseket szándékozik tenni, az egyelőre még ismeretlen.

Víz alatt

a baranyai szántóföldek

A gazdák panasza a helyi uradalom ellen

Bélyéről jelentik: A baranyai szántóföldek, különösen a *Vörösmart, Csúza és Hercegszöllőshöz* tartozó kitünő és mintegy 2—3000 holdat kitevő szántóföldek víz alatt állanak. A baranyai termés javarésze veszélyben forog, a víz alatt álló földek nem művelhetők és a javarészt magyar gazdákat súlyos károsodás éri.

A helyi uradalom keresztül egy csatorna vezet, amelynek éppen az lenne a hivatása, hogy árvíz esetén a kiöntött vizet levezesse. A helyi uradalom vezetősége azonban az idén, ismeretlen okokból, a csatorna szilipjeit lezáratta és hasztalanul deputációztak a kárvaltott magyar és szláv gazdák, kérésüket nem teljesítették.

A baranyai gazdák körében az állami uradalom ellenséges magatartása nagy elkeseredést szült anélkül is inkább, mert éppen ezidőben árvízmentesítési munkálatok címén tekintélyes adót vetettek ki rájuk és azt könyörtelenül be is hajtják rájuk.

A Hitler-fiuk

a törvénytörés előtt

A müncheni puccs-pör második része

Münchenből jelentik: A legfőbb törvénytörés pénteken kezdte meg a tárgyalást Hitler rohamcsapatának legnagyobb részét egészen fiatal emberekből álló tagjai ellen, akiket az ügyesség hazárdulásban való részvételével vádol. A bűnpör két főváltóját, *Doerchfeld* és *Maurice* elmenekültek. A letartóztatott harminchat vádlottat a *Münchner Post* című szociáldemokrata újság helyiségeinek szétrombolásáért, a müncheni főpolgármester és több szociáldemokrata városi tanácsos önkényes letartóztatásáért és több jogulatlanul megtartott házkutatásért is felelősségre fogják vonni.

A főtárgyalásról a nyilvánosságot már az első napon kizárták az államügyészség javaslatára.

Összeütközés

Novisad és a közegészségügyi minisztérium között

Novisadról jelentik: Novisad város és a közegészségügyi minisztérium közt konfliktus támadt; a minisztérium ugyanis a napokban értesítette a város vezetőségét, hogy dr. *Wagner* Károly városi tisztii főorvost, valamint *Fenyő* Jenő dr. tisztii orvost nyugdíjazza és a főorvosi állásra *Sztéics* Jován novisadi orvost nevezi ki. A város a nyugdíjazás kérdésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután a törvény értelmében a városi tisztii orvosok kinevezési és nyugdíjazási joga a belügyminisztériumot illeti meg, a nyugdíjazást, illetőleg a kinevezést nem veszi figyelembe.

Az egészségügyi minisztérium *Stefanovics* Zsarkó polgármester értesítette is a város vezetőségének határozatáról. Az újonnan kinevezett tisztii főorvosnak pedig, amikor állásának átvétele céljából jelentkezett a polgármesternél, tudomására adták, hogy a városnál a tisztii főorvosi állás be van töltve.

A konfliktus ügyében *Miletics* Slavko egészségügyi miniszter a napokban Novisadra érkezik és tárgyalásokat kezd a város vezetőségével.

Tilos a május elseje Budapesten

Elmarad a szociáldemokraták felvonulása

Budapestről jelentik: A szociáldemokraták, mint minden évben, az idén is tüntető felvonulásokat és gyűléseket terveztek május elsejére. A május elseje megünneplése azonban ezuttal el fog maradni, mert a Bethlen-kormány rendeletet bocsátott ki, amelyben április két utolsó és május két első napján minden népgyűlést és felvonulást megtilt.

A rendeletnek, melyet a belügyminiszter ma délelőtt irt alá és küldött meg az összes hatóságoknak, indokolása az, hogy az ország különböző vidékein tervezett nagyarányú tüntetések esetleg komolyabb összeütközésekre is vezethetnek s a köz szempontjából veszélyesek. A rendelet nagy felháborodást keltett nemcsak a

szociáldemokraták, hanem a fajvédők között is, akik szintén több népgyűlés rendezésére készültek május elseje alkalmából. A rendelet indokolását azon az alapon kifogásolják, hogy szervezetek

felvonulásáról volt szó, melyeknek fegyvelmezett viselkedéséért a rendezők már eleve jótálltak és a tüntetés és a felvonulások békés jellegét mindenki előre hangsúlyozta.

A disznó-konfliktus

A párdány-módosi kiürítést vegyes bizottság vizsgálja felül

Beogradból jelentik: A románoknak az a kísérlete, hogy hetvenkilenc disznó elárverezéséből befolyó összeggel kártalanítsák Párdány és Módos kifosztott lakosságát, máris meghiúsultnak tekinthető. A külügyminisztériumhoz közelálló *Vreme* a következőket jelenti a kormány magatartásáról ebben a kérdésben:

— A közöttünk és Románia között kitört konfliktus a románok részéről szabálytalanul kiürített bánáti területek miatt még nem ért véget. A románok kormányunk két előterjesztése után vizsgálatot indítottak és hogy jószándékukat bizonyítsák, felajánlották az elhajtott jószág egy részének visszaadását. Azok a feltételek, amelyek mellett ezt végre akarták hajtani és maga a felajánlott mennyiség nem voltak elfogadhatók. Részünkről azt hiszik, hogy nem ez a módja Módos és Párdány megkárosított polgárai kártalanításának és azt követelik, hogy küldessék ki egy szerb-román vegyes bizottság, amelynek feladata lesz a szabálytalanságok megállapítása,

amennyiben azokat bármely részről a hatóságok követték volna el. Maga az a tény, hogy a mi kormányunk követeli ezt a vegyes bizottságot, elég a román sajtó állításainak megdöntésére, amely megkísérli, hogy a mi hatóságaink rovására írja mind azokat a fosztogatásokat, amelyeket a románok követtek el Módos, Párdány és a többi községek kiürítésekor. Mint hivatalos helyen értesülünk, a kormány semmi esetre sem fog elállni attól a követelésétől, hogy ezt a vegyes vizsgálóbizottságot alakítsák meg.

Egyébként a határkiigazítási munkálatok a Bánságban már teljesen befejeződtek. Mint Beeskerekről jelentik, a jugoszláv és román delegátusok bizottsága e hó 21-ikén és 22-ikén megtartott utolsó ülésén lezárta az összes jegyzőkönyveket az elvégzett határmegállapításról és a területek és községek átadásáról. A bizottság még egy ülést tart majd — amelynek nem lesz hivatalos jellege — bizonyos technikai kérdések elintézésére.

A jóvátételi türelemjáték

Poincaré elgáncsolja a szakértők javaslatát

Londonból jelentik: *Poincaré* miniszterelnöknek a jóvátételi bizottsághoz intézett levele, amelyben kifejezi a francia kormány álláspontját a szakértők javaslataival szemben, a *Daily Mail* szerint a következő pontokat tartalmazza:

1. A francia kormány ugyanolyan mértékben járul hozzá a szakértők tervéhez, mint a többi szövetséges állam kormánya.

2. *Poincaré* utal a szakértők abbéli nyilatkozataira, melyek szerint a Ruhr-vidéken elrendelt intézkedéseket sem visszavonni, sem megmáskítani nem lehet, s azt az álláspontot képviseli, hogy mindenképp a szakértők részéről javasolt bizottságok kezdjék meg tevékenységüket. A német vasutak új szervezete megvalósítandó, az ipari kötelezvények forgalomba hozandók és a birodalmi gyűlésnek törvényes intézkedéseket kell elhatároznia, mielőtt Franciaországtól és Belgiumtól azt kívánják, hogy mostani zálogaikat másokkal cserélik fel.

3. Az ilyen mélyreható változtatásokat bizonyos intézkedésekre vonatkozó nemzetközi megállapodásnak kell megelőznie: ezeket az intézkedéseket Németországgal szemben abban az esetben alkalmaznák, ha Németország okot adna a beavatkozásra.

Olaszország sürgeti a Ruhr-vidék kiürítését

Londoni jelentés szerint a *Daily Telegraph* diplomáciai tudósítója Olaszországnak a szakértői tervvel szemben elfoglalandó álláspontjáról úgy értesül, hogy *Mussolini* nagyon pártolja nemcsak a megszállási költségek, hanem a Rajna-tartományban levő különböző szövetségségi bizottságok adminisztrációs költségeinek a lehető legszűkebbre való szorítását. Ennélfogva még az eddiginél is nyomatékosabban készül sürgetni a Ruhr-vidék katonai és gazdasági kiürítését.

Poincaré demarsot intézett Macdonaldhoz

Párisból jelentik: *Macdonald* yorki beszéde, amelyben kijelentette,

hogy ha a jóvátételi kérdés körül két esztendeig a mai politikát üzük, akkor nem lehet többé remény a békére, francia politikai körökben óriási felháborodást váltott ki. Az *Echo de Paris* arról tud, hogy a francia követ Londonban demarsot nyújtott át *Macdonald*nak, hogy a szankciók kérdésében tisztázza az angol kormány álláspontját. *Macdonald* válasza a jegyzékre állítólag kevéssé volt kedvező.

A belga álláspont

Londonból jelentik: A »*Times*« brüsszeli tudósítója beavatott helyen arról értesül, hogy a belga kormány minden tekintetben elfogadja a szakértők következtetéseit. Mégis vannak bizonyos pontok, mint például a német fizetések elosztásának százalékos aránya, a Ruhr-vidék kiürítésének feltételei, a szövetségségi adósságok stb., amelyek felől Franciaország és Belgium között az eszmecsere szükségesnek látszik. Ami a Ruhr megszállását illeti, Brüsszelben azon a nézeten vannak, hogy bizonyos komoly garanciákban kell megállapodni. A brüsszeli kormány hirtelen azt a kívánságát nyilvánította ki, hogy haladéktalan tárgyalásra lépjen *Poincaré*val. Diplomáciai körökben ennek az okát *Macdonald* yorki beszédében, a belga külügyminiszternek a londoni belga nagykövettel folytatott tanácskozásában és *Coolidge* elnök beszédében látják.

A jóvátételi bizottság Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság pénteken délelőtt ülést tartott. A tanácskozáson udomásul vették Franciaország, Anglia és Belgium választát, amelyben az említett államok kormányai elfogadják a szakértői bizottság előterjesztését a német jóvátételi megoldásának alapjául. Az olasz kormány választát szombatra várják és azt megérkezése után nyilvánosságra hozzák.

Poincaré marad a régi

(Rádió.) Párisból jelentik: A köztársasági egyesülés emlékére rendezett gyűlésen *Poincaré* nagy választási beszédet mondott. Először a

heloitikai helyzettel foglalkozott. Elesen kikelt a radikálisok és a szociáldemokraták terve ellen, hangsúlyozta, hogy nem akarja ugyan azt mondani, hogy a szociáldemokraták pártérdekeiket a nemzeti érdekek fölébe helyezik, azonban nem szabad céljaik elérésére külföldön keresni szövetségest. A külpolitikai kérdésekre áttérve kijelentette, hogy Franciaország nem mondhat le garanciáiról a németekkel szemben.

— Szükségesnek tartom, — mondotta — hogy a jóvátételi kérdés általános rendezése megtörténjék, de nem szabad a német ígéreteknek felülni és elfelejteni azt, hogy ez az adós még egy részfelelőt sem fizetett ideig. Nem volna helyes új utakra térni a külpolitika kérdéseiben és én meg vagyok győződve róla, hogy a francia nép a választásokon ugyanezen véleményen lesz. Akik a külföldön ennek ellenkezőjében reménykednek, azok kellemetlenül lesznek meglepődve.

Az angol sajtó Poincaré-ról

(Rádió.) Londonból jelentik: A *Daily News* szerint *Poincaré* — mint beszédéből is kiviláglik — arra törekszik, hogy a jóvátételi kérdés megoldása elé akadályokat gördítsen.

Álhir Garami Ernő

budapesti tartózkodásáról

A fajvédő-sajtó szenzációja

Budapestről jelentik: A *Szózat* című fajvédő lap pénteki számában *A Nép* legutóbbi megjelent tudósításával foglalkozik, amely szerint *Garami Ernő*, a *Népszava* egykori szerkesztője és a Károlyi-kormány kereskedelmi minisztere, aki Bécsben a *Jövő* című emigráns lapot szerkesztette, *Budapestben tartózkodik* sógoránál, *Dabóvecz* Hugó mérnöknel. A *Nép* közleményét a felhivatalos *Magyar Távirati Iroda* megcáfolta, a *Szózat* azonban a cáfolat ellenére is ragaszkodik hozzá, hogy a magyar szociáldemokraták emigráns vezére *salva conductu* kapott a magyar kormánytól és jelenleg Budapesten lakik sógora *Tigris*-ucca 59. számú budai villájában.

A fajvédő-sajtó értesülése — mint Bécsből jelentik — nem felel meg a valóságnak, mert *Garami*, aki egy bécsi beszerzési szövetkezet főtisztviselője, évek óta nem mozdult el Bécsből és ma is ott tartózkodik. Az álhirnek az az alapja, hogy *Garami Ernő* felesége néhány nappal ezelőtt Budapestre utazott nővére látogatására.

Kecskeméthy Győző újból előkerült

Ezuttal kereskedő Chicagóban

Chicagóból jelentik: A *chicagói Magyar Újság* legutóbbi száma a következőket írja *Kecskeméthy Győzöről*, a budapesti lapok nemrégiben Délamerikában fedeztek fel:

»*Kecskeméthy Győzöről*, a háború előtti Magyarország nemzetközi értelemében is híres sikkasztójáról fantaszükusabbnál fantaszükusabb cikkeket jelentek már meg a budapesti napilapokban. Egyik műkedvelő detektív Japánban a másik Ausztráliában vétele megtalálni ezt a nagystíli kalandort, holt tartózkodási helyéről senkinek sem volt tudomása. A véletlen ezután közrelejtette, most az évtizedek óta tartó nyomozásban új nyomra vezette a M. U. szerkesztőjét. A múlt héten egy *Loz* Sándor nevű kereskedő érkezett Magyarországból Chicagóba, aki állást kereső útjában a redakcióba is beté-

vedt. Mi több helyre elvezettük, így többek között Sen Westey paprikakereskedésébe is, ahol egy raktárnoki állás volt üresedésben. Mikor Mr. Westey és Lovas találkoztak, pártfogoltunk hirtelen felkiáltott:

— Szervusz Győző! Sándor vagyok, a sógorod!

M. Westey először tiltakozott, majd félrevonta Lovas urat és magyarul tárgyalt vele. Sikerült egészen bizonyos értesülést szereznünk, hogy Mr. Westey azonos Kecskeméthy Győzővel. Csak mint kuriózumot említjük föl az esetet, mert lelkiismeretlen dolog volna ilyen régi ügyet felhányni, amely különböző erkölcsi megítélés alá eshetik. Egyébként Mr. Westey tisztességes kereskedő, aki becsülettel neveli három gyermekét és aki vagyona révén becsülésnek örvend Chicagó uuperten-jében.

A robbanó kutya

Gróf Haller Ferencné tragikus balesete

Marosvásárhelyről jelentik: Megrendítő szerencsétlenség érte az erdélyi arisztokráciának egyik közismert és kedvelt tagját, gróf Haller Ferencné, aki jelenleg még élet-halál közt lebeg és nem lehet tudni, hogy az orvosoknak sikerül-e megmenteni az életnek.

A grófné gyermekóvárhegyi kastélyában három nap előtt egyik kedvenc farkaskutyáját fürdette. A fürdetés végével benzinnel is lemosta az állatot és nem tudni mi okból, a benzint felrobbant. A láng pillanatok alatt meggyújtotta a grófné ruháit és tüzet fogott a szoba csipkefüggönye is. A lángok közepén az ijedségtől szinte megdermedten állott a grófné és csak nagynehezen tudott segíért sikoltani. A szomszédos szobából berohant férje, gróf Haller Ferenc, aki igyekezett az égő ruhadarabokat letépni és közben maga is égési sebeket szenvedett. Hosszu ideig tartott, amíg az elélt grófnét a lángok közül kimentették, de addigra súlyos égési sebeket szenvedett.

Családja azonnal orvosi segítséget szerzett, majd autóval Budapestre szállították, hol a Fásor-szánatóriumba helyezték el, de e pillanatban még kétséges, hogy a gondos orvosi kezelés megmentheti-e még.

A szintársulat apja

kémkedés miatt feljelentette Fodor szinigazgatót a nagyváradai sziguranáción

Nagyváradról jelentik: Lubinszky Béla, a budapesti Nemzeti Színház karszemélyzetének volt tagja, évek óta abból él, hogy gyermekeit kölcsönadja színházaknak és filmvállalatoknak olyan darabokhoz, amelyek gyermekszereplőket is igényelnek. A Lubinszky-gyermekek a budapesti színházokon nagy sikereket tekintenek vissza és a legdöbbenetesebb köztük, a tizenhárom éves Tibor Amerikába is eljutott, igaz, hogy csak — filmen: ő játszotta Mark Twain Bécsben megfilmesített ifjúsági regényének, a Koldus és királyfi-nak főszerepét. Valamennyi Lubinszky-csemete határozott tehetség; ez adta apjuknak, az elzúllott, iszákos kóristának azt az ötletet, hogy társulatot alakítson belőlük és vendégszereplő-köruttra induljon velük az utódállamokba.

A Lubinszky-családnak mindjárt az erdélyi szereplése botrányal végződött. A gyerekrupp ugyan hangos sikereket aratott mindenütt, ahol játszott, Aradon, Kolozsvárott és legutóbb Nagyváradon, de apjuk közben összeveszett a kiskoru társulat romániai impregzáriójával, Fodor Oszkár volt szinigazgatóval, akit végül a nagyváradai sziguranáción mint kémét följelentett, hogy ne kelljen részesejét kifizetnie.

A feljelentés alapján Fodort azonnal előállították és megkezdtek kihallgatását.

Magyar fiuk az idegen légióban

A legionisták élete éhség és szenvedés

A megélhetési viszonyok rosszra fordulása és a kalandvágy egyre több jugoszláviai magyar emberben kelti fel azt a gondolatot, hogy az itteni mostoha viszonyok elől az idegen légióban keressen menekvést. Géryville-ben, Algírban több magyar fiú is szolgál, köztük néhányan bácskaiak. A légióbeli katonának nem szabad panaszkodnia, ha megtudják róla, hogy külföldre panaszos levelet ír, szigorúan megbüntetik. A légióban katonáskodnak többek közt Ilkovic Ivandéki János, Fischer Árpád kereskedő, Szabó Béla férfitársaság, Zádori Lajos szuboticeaiak, továbbá Kozma István Turska-Kanizsáról, Kukulics Szevezár Mostarból, Kocsis János szegedi, Molnár István szőregi, Pertics István bródi fiatalemberek. Ezek a légió magyarjai. Rajtuk kívül persze igen sokan vannak az afrikai ezredében. Sokan olyanok is, akik nem is beszélnek már származásukról, nemzeti-ségi hovatartozásukról, akiket testileg is, lelkiileg is megörölt a borzalmas szolgálat.

Röviden: az élet az idegen légióban még mindig szenvedés. A regények, leírások, amelyek a légiókról szólnak, nem tolnak, sőt azokat a gyötrelmeket, amelyeket ott szenvednek, alig lehet leírni.

A légióban még mindig vannak 18 esztendőes gyerekek, akik önként állottak be, vagy elcsalták őket.

A légió valamennyi katonája rab. Olyan rab, aki irigykedve gondol a Csillagbörtönre.

Mikor a naiv fiatalember belép a légióba aláír egy szerződést, hogy öt évig szolgál s ez alatt becsületesen védi a légó zászlaját. Amikor a szerződést aláírja, kap 250 francia frankot. Ezt hamar elkölti minden ujjonc. Aki nem költené el, attól elcsalják. De ha még megmaradna is a 250 frank, Afri-

kában ez az összeg egy hónapra sem elég, mert ott is drágaság van. Négy hónapi szolgálat után újból 250 frankot adnak a légionáriusnak. Ez az összeg is persze hamarosan elfogy.

Hat-hét hónapi kiképzés után a légió katonáját már viszik háborúba, a marokkóiak ellen. (Állandóan háboru van Algírban.) Az élete szakadatlan izgalom, a pihenés valamelyik kis marokkói garnizonban sem a lelkét, sem a testét nem üditi fel.

Az élelmezés nagyon gyatra. Reggel fekete kávé, jobban mondva fekete víz, délelben leves. — legtöbbször rántás és zsir nélkül, hus és főzelék. Az adagok szinte tudományos pontossággal úgy vannak kiszámítva, hogy sem jó lakni, sem éhen halni nem lehet belőlük. Vasárnapra két pohár bor is járna, de azt rendszerint valami ürüggyel elkönfiskálják. Aki hét közben valami mulasztást követ el, vagy a gyakorlatot elvéti, attól megvonják a bort.

A főzelék legtöbbször fehér-répa, a mit már a háboru alatt megutált a baka.

A menü szemre nem rossz, de táplálékereje nincs. A kenyeret mindig délelőtt 9—10 óra tájban adják ki, napjára egy fél kilót. Ebből persze már délig alig marad valami.

A zsold a négy hónapra két részletben kapott 500 frankon kívül havi 7 fr. 50 centimes, amit két részletben fizetnek ki, elsején és 15-ikén. Ez természetesen cigarettára sem elég.

Végül még valamit a jugoszláviai bélyeggyűjtők számára. Az Algírban katonáskodó magyar fiúk között egy-két bélyeggyűjtő is van. Ezek, akiknek alkalmuk van sokfajta bélyeghez jutni, szívesen cserélnék bélyegeket S. H. S., magyar, vagy bolgár bélyegsorozatért. Érdeklődőknek a bélyeggyűjtő légionisták címét készséggel megírjuk.

Szurdán hirdetik ki az ítéletet

Miatov Milorád dr. bűnügyében

A tanúk kihallgatásával telt el a pénteki főtárgyalás Knoll Ábrahám előléte

A Miatov-per pénteki főtárgyalásán befejezte a bíróság a megidézett tanúk kihallgatását. A tanúkihallgatás befejezése után Piskulics Zvonimir dr., Miatov védője, öt újabb tanu megidézését kérte. A kérelemnek a bíróság helyt adott és a főtárgyalás folytatását április 30-ra szerda reggel 9 órára tüzte ki. Szurdán befejezik a bizonyítási eljárást és előreláthatólag "még" aznap kihirdeti a bíróság az ítéletet.

Folytatják a tanúkihallgatást

A pénteki főtárgyalást délelőtt 9 órakor nyitotta meg Pavlovics István törvényszéki elnök. Elsőnek Blázsics György tanút hallgatták ki. Az utazási engedélyek kiállítására vonatkozólag ad felvilágosítást. Miatov kérdésére kijelenti, hogy Miatov főkapitánysága idejében Pukovics rendőrkapitány intézte az utazási igazolványok ügyét.

Utána Steiner Kálmán, a Ferrumgyár vezérigazgatóját hallgatták ki tanúként. Steiner Kálmán kijelenti, hogy közeli szomszédságban lakott Miatovval és szoba került közöttük Steiner Pasiceva uccai házának eladása. Rövidesen meggyeztek az eladási árban, Miatov kifizette a vételárat és ezzel az ügy be volt fejezve. Tanúnak semmi dolga nem volt Miatovval főkapitányi minőségében.

Aradszki Gyuró tanu a Lausev Rada házának adásvételi szerződése ügyében ad felvilágosításokat.

»Maga buta zsidó«

Kertész Jakab kereskedő előadja, hogy akkor, amidőn ezek az események történtek, a kávéházban együtt ült ő, Buchwald Samu és Schwimmer Lipót. Eppen a Miatov-ügyről volt szó, ami-

tettem, hogy elmehessek innen. Hogy lehet az, — kérdeztem Knolltól — hogy maga 1000—2000 koronákat kér embe- rektől. Nem röstel ilyeneket tenni? Erre Knoll azt mondta: Hiszen én a pénzt nem Miatovnak adtam, hanem Szojtkovicsnak, aki akkoriban az ügyészséget vezette és beogradi ügyvédeknek.

A régi kapitányok

László Géza rendőrkapitány előadja, hogy husz évig volt Szubotican rendőrkapitány. Amikor Miatov rendőrkapitány lett, néhány hónapig teljesített alatta szolgálatot.

Elnök: Ismerte Knoll Ábrahámot?

Tanu: Igen, mint bűnügyi kapitány csalásért jártam el ellene.

— Kapitány ur 8—9 hónapig teljesített szolgálatot Miatov főkapitánysága alatt, észlelte-e, hogy Knoll bejáratos volt hozzá?

— Nem.

— Mit tud a kiutasításokról?

— Egy alkalommal Miatov kiadta a rendeletet a körü biztosoknak, hogy írják össze a közveszélyes munkakerülőket, Engem és Pertics Ernő rendőrkapitányt kért fel, hogy vizsgáljuk felül a körü biztosok jelentéseit és jelöljük ki azokat, akiket esetleg nem kell innen eltávolítani. A felülvizsgálást megejtettük.

Pertics Ernő volt rendőrkapitány egy évig teljesített rendőrkapitányi szolgálatot Miatov főkapitánysága idején. Emlékszik rá, hogy Miatov adott ki rendeletet a közveszélyes munkakerülőket eltávolítására.

— Ki vizsgálta fölül a listát?

— En és László kapitány.

— Ismerte Knoll Ábrahámot?

— Igen. Egyike volt a legmegbízhatóbb embereknek. Hamis eskü miatt folytattam ellene eljárást.

A többi tanu

Léhnér Aladár kereskedő, az elnök kérdésére elmondja, hogy Knoll Ábrahámot csak mint az üzletében megfordult vevőt ismerte.

— Adott neki pénzt, hogy itt maradjon?

— Nem volt rá okom, mert én mindig itt voltam.

Kujunzsics Antun szuboticeai ügyészségi fogházörmester azt mondja, hogy Miatov és Knoll a fogházban nem érintkeztek egymással. Miatov, aki vizsgálati fogoly volt, soha sem vett részt a szokásos sétákon az udvarban.

Karapanics Milorád volt fogházi gondnok kijelenti, hogy Miatov és Knoll cellája között ötven méter távolság volt. Minden érintkezés ki volt zárva.

Tumbász Alexander kávé, Knollt ismeri, pálinkát vásárolt tőle. Amikor sógorát, Horovet Frányót elfogták, elment Nagy Ödön ügyvédhez, hogy járjon közbe, de Nagy dr. azt mondta neki, hogy beszéljen Knollal. Meggyeztek az összegben, letétbe helyezték.

— Mondta Knoll, hogy minnek kell a pénz?

— Nem.

Ezzel véget ért a tanúkihallgatás. Nedejkovics Boskó dr. államügyész indítványozza, hogy a meg nem jelent Knoll Ábrahámot újból idézzék meg és amíg ez megtörténik, napoják el a tárgyalást.

Az elnök megjegyzi, hogy hivatalos értesítés érkezett Bécsből, amely szerint Knollt különböző büncselekményekért több évi börtönbüntetésre ítélték.

Piskulics Zvonimir dr. tanúként kéri Mamuzsics Vécó és Skalier Lovró dr. ügyvédek, Miatov Tosót, László Milót és Kojics Blagojét megidézni. Magarasevics Sándor dr., Singer Béla dr. és Tordai Izsó dr. védők kérik, hogy védenekik ügyét, miután ellenük a főtárgyaláson semmi bizonyíték nem merült fel, különítsék el Miatov ügyétől.

Ezután a bíróság határozathozatalra vonul vissza és rövid tanácskozás után kihirdeti a határozatot, hogy az ügyész indítványának nem ad helyt. Piskulics Zvonimir dr. védő által kért tanukat beidézik és a tárgyalás folytatását április hó 30-ra, szerda délelőtt 9 órára tüzi ki.

EGYÉNI AKCIÓ

Akasztott ember kötele és egyéb öngyilkosságok

Az éjféliutáni kiskorcsma egészen kedves és bizalomgerjesztő kis hely, ha néha egyik-másik részeg ur megbolondul, verekedés, elvétve fejbverés, sőt ha nagyon jól megy, vérengzés is előfordul, de ez azért nem holtbiztos.

Fenn a pódiumon női zenekar muzsikál, csupa félreérthetetlenül jobb nő, egészen rossz lábakkal, rózsaszínben és krémszínben, kivágott keblekkel, amelyhez karcsu citra simul. Egy festői látvány ok az éjszakában. Minden asztalon bor és körülötte lármázó emberek. Kivételesen nélkül mindenki ordít, hogy tulhar-sogja a másikat és a karjait lóbázzák és a fejüket csavarják és a fülükkel, szemükkel, orrukkal beszélnek és a zaj nő, dagad, mint az árvíz.

A szomszédságomban igazhitű muzulmánok ülnek és muzulmánul térsalognak. Az egyik fényképész kinézésű marcona ember rablókalandokat mesél.

— A rablók rám ugrottak. Heten voltak. A zsebemben háromezer dinár és öt kiló kézirat volt. Egy modern fantasztiikus regény. Svájcba akartam küldeni, ahol már akadt is rá kiadó. Ők a kormány kurírját lesték, akinél fontos okmányokat hittek. És letepertek. És elhálták a kéziratokat. Mikor látták, hogy mennyire kétségbe estem, száz svájci frankot dugtak a zsebembe kárpótlásul. Képzhetik. Soha ennyit nem kaptam volna, ha megjelenik. Ma sem jelent meg. És ezért nem számítok most vajdasági írónak. Pedig egészen jó regény volt. . .

A tulsó soron valaki rémülten sikít, egyenesen velőtrázóan és a lokál összeszalad. Egy részeg ember felakasztotta magát az ajlóféllára. Tréfából. Nagyon vicces ember lehet. Az asztaltársaság dermedt tanácsalansággal ámul, a fröccsök gőzén át olyan nehéz is megérteni az ezészet és a falatozó hármónak torkán akad a szalami.

— Na, ne bolondozz Jozsep — mondta az egyik az akasztott embernek és megcsiklandozta az állát.

De az akasztott ember nem szólt egy árva szót sem, csak kiöltötte a nyelvét és mosolygott. Mint egy incselkedő angyal. Roppant bájos volt. Aztán ketten körültárogatták és egy kis körömolóval elkezdtek vágni, nyesegetni a kötelet. Az akasztott ember némán tűrte és rendületlenül vigyorgott. Egy valódi öngyilkos se nézhetett ki öngyilkosabban. Mert az akasztott ember esalt. Én tisztán látam, hogy lábujjhegyen állt és a fogai között óvatosan szivta ki-bé a levegőt. Hihetetlenül ravasz ember volt. Aztán levágták és az akasztott ember gyönyörűen rázuhant az asztalra. Direkt ráborult, mintha zokogna, vagy ebédutáni álmát böbiskolná. Körülnézett csudálkozva, naivul, mint aki szentül meg van győződve, hogy már rég a menyországban jár és le lehetett olvasni az orráról a nagy elképedést: — Nohát ilyen kis piszkos hely ez a tulvilág? Aztán úgy tett, mintha nagyon haragudna, lármázott és mindenféle disznóságot vágott a megmentője fejéhez. Nohát, rémes egy illetlen fráter volt, ezt nem lehet letagadni. Mindenki őt hámulta és ő habzolt, valósággal lubickolt az öngyilkosnak kijáró általános szörnyűködésben. Fáradtan végigsimította kócos frizuráját és mint egy kardnyelő produkció után, barátságosan hajlongott jobbra-balra. Finom kis legény volt és feltétlenül élelmes. A kellemest nyomban párosította a hasznossal. A kötelet két kézre fogta, feltekerte a jobb karjára, akár a szabad prérik indiánja és körül vitte az asztaloknál.

— Akasztott ember kötele — kiabálta harsányan, mint egy sóspereces — szerencsét hoz! — és ugyanezt a szöveget elmondta államnyelven és németül is. És mindenkinek lemért egy nyulfarknyit. És mindenki vett is tőle. Én is vettem, hátha nekem is szerencsét hoz. Mert neki igen. Legalább háromszáz dinárt keresett az esto ezzel a kis akasztással. Az akasztó-fárral.

(T.)

HIREK

— A »Bácsmezei Napló« vasárnapi száma 3 dinár. Több mint 14 hónapja, hogy a »Bácsmezei Napló« a drágaságra való tekintettel, de a drágulással éppen nem arányban állóan, felemelte a hétköznapi lap-példányok árát 1½ és a vasárnapi számok árát 2 dinárra. Azóta a »Bácsmezei Napló« ára nem változott. Most azonban kénytelenek vagyunk egy igen mérsékelt áremelés formájában igénybe venni olvasóink áldozatkészségét. A Bácsmezei Napló vasárnapi számának

3 dinárra

emeljük fel.

A Bácsmezei Napló sem anyagi segítség, sem részvényjegyzés, sem a pumpolás más formájában nem kéri olvasói hozzájárulását a lap-fentartási költségeihez. A Bácsmezei Napló a jugoszláviai magyarság lapja s a magyarság érdekeit úgy szolgálja, hogy tartalomban gazdag, érdekes, pontos, megbízható, bátorszávu ujságot ad. A vasárnapi lapok terjedelmét és tartalmát tekintetében már régen túlnőttek a napilap keretein. Egy-egy vasárnapi Bácsmezei Napló vaskos kötet, s a 24—28 oldalas terjedelmű ujság gazdag tartalma több napra ad olvasnivalót.

Meggyőződésünk, hogy ezt az igazán mérsékelt áremelést olvasóink megértéssel fogadják s a régi, hálára kötelező szeretettel tartanak ki a Bácsmezei Napló mellett.

Sem a hétköznapi számok árát, sem az előfizetési díjakat nem emeljük.

— Angol képviselők Beogradban. Beogradból jelentik: Pénteken Sarajevóból Beogradba érkezett Sir Filipp Dawson és Patrick Hanon angol képviselő, az angol alsóház tagjai. A két képviselő sir Alban Joung beogradi angol követ kíséretében délelőtt felkereste Trifkovic Marko törvényegységesítő minisztert, a külügyminiszter helyettesét, akivel hosszab ideig tárgyaltak gazdasági kérdésekről. Az angol képviselők annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy szorosabb kapcsolatot kell létsíteni kereskedelmi tekintetben Anglia és a S. H. S. királyság között.

— Visszavonták az olasz lapok kitiltását. Beogradból jelentik: A belügyminisztérium védelmi osztálya újból megengedte a S. H. S. királyságból kitiltott tíz olasz lap terjesztését. Ezek közt van a milánói Avanti, a fiumei La vedetta d'Italia és az Il Popolo di Trieste című triestri fascista ujság. Olaszország a területéről kitiltott jugoszláviai lapok szállítását már régebben újból engedélyezte.

— Szentaj gabonaárak. Buza 310, tengeri 225, árpa 310, zab 225, muhar 400, bab 700 dinár.

— Újabb fordulat a budapesti nyomdászsztrájk ügyében. Budapestről jelentik: A budapesti nyomdászsztrájk ügyében, a nyomdászszakszervezet elhatározta, hogy a nyomdászokat munkahelyeik szerint leszavaztatja, hogy meg akarják-e kezdeni a munkát? A szakszervezetek főbizottsága a szavazások eredményét akceptálni fogja, mert nem akarja megsérteni a munkások önrendelkezési jogát.

— Fölismerték Helfferich holttestét. Bellinzonából jelentik: Helfferich volt német kancellár felesége pénteken a vasuti szerencsétlenség színhelyére érkezett és az áldozatok közt fölismerte férjének holttestét. A holttestet Zürichbe és onnan Németországba szállítják. A katasztrófa sebesültjei közül Brüll Ottó bécsi illatszergyáros pénteken a kórházban meghalt.

— Szabadlára helyezték a gyilkos párbajhóst. Budapestről jelentik: Dr. Landauer Edét, akit párbajvétségért két és fél évi börtönrre ítélték, a Horthy-füktől támogatott kegyelmi akció folytán, az ügyészség pénteken szabadlára helyezte, mindaddig, míg kegyelmi kérvényét elintézik.

— Az amerikai katonák huszéves nyugdíjat kapnak. (Rádió.) Washingtonból jelentik: A szenátus 66 szavazattal 17 ellenében megszavazta azt a javaslatot, amely szerint azok az amerikai katonák, akik résztvettek a világháborúban, husz éven keresztül nyugdíjat kapnak. Ez a nyugdíjakció háromezeröttszáz millió dollárba fog kerülni.

— Szarajevói katonák üdvözlése. A Szarajevóban a 15-ik ezrednél szolgáló katonák közül a következők üdvözlük a Bácsmezei Napló után hozzátartozóikat: Schlesinger Zsigmond káplár Petrovoszlórol. Eötvös András, Sándor Zsigmond, Molnár L., Pintér József, Kovács, Komos, szuboticaiak, Burány Balázs Szentárol, s a következő bánátiak: Urbán, Serfözö, Hartner, Müller, Halmai, Holecner, Schmiéd Pál, Jung Ferenc és Miklós, Óvári, Tillinger, Rozsival, Sepp, Murkay, Spora, Bering, továbbá Dani Béla és Rácz József zenészek.

— Véres verekedés Bukin községben. Novisadról jelentik: Husvét hétfőjén Bukin községben nagy mulatság volt, ahol Hergert Ferenc és Ripán György bukini legények összeveszttek egy leány miatt. Hergert kést rántott és súlyosan megsebesítette Ripánt, akit beszállítottak a novisadi kórházba. A bicskázó legényt letartóztatták.

— Rálőtt a sógorára. Szentárol jelentik: A srabajai Szteics-féle malomipar két tulajdonosa, Szteics Szevén és Szteics Lázár között már régebben per folyik. Szerda délután Szteics Szevén, aki a per óta haragban él sógorával, megleste Szteics Lázárt és közvetlen közelből revolverrel rálőtt. A pansevoi ügyészség gyilkosság kísérlete címén eljárást indított Szteicsné ellen.

— Habsburg Frigyes tiltakozik a helyi uradalom bérbeadása miatt. Budapestről jelentik: Frigyes főherceg jogi megbízottja után közölte a sajtóval, hogy a helyi uradalom bérbeadási terve miatt tiltakozni fog a jugoszláv kormányánál.

— Felsőszécsényi letartóztatott tanító. Oszijekről jelentik: Gabb Vinko, volt slatinai tanító még a múlt évben feljelentették felsőszécsény miatt, Gabb azonban nem várta meg az ellene megindított eljárás lefolytatását, hanem megszökött. Annak idején körözölevelet adtak ki ellene, de nem tudták kézrekeríteni. Gabb most visszatért Slatinára, hol letartóztatták és átadták az oszijekai ügyészségnek.

— Hétszázmillió család. Budapestről jelentik: Az ügyészség körözölevelet adott ki a Concordia szénbánya két igazgatója, Klein Ede és dr. Eichner Ferenc ellen, akik hétszázmillió korona értékben különböző családokat követtek el ausztriai és magyarországi ügyfeleik rovására. A két igazgató, aki szökésben van, nem is létező szénbányájukra kötöttek ítéleteket.

— Kétszázötven hold földet kaptak a Magyarországból repatriált szerbek Uzbunban. Szentárol jelentik: A Magyarországból Jugoszlávia repatriált szerbek közül több családot Uzbunban telepítettek le, ahol 250 katasztrális hold földet osztottak szét köztük.

— Halálozás. Beeskerekéről jelentik: Szerdán este Novibecsejen 85 éves korában elhunyt Istvánffy István volt novibecsei királyi közjegyző, törvényhatósági bizottsági tag, a novibecseji római katolikus egyház és a Kaszinó elnöke.

— Fémjelző hivatalt kap Szubotica és Oszijek. A beogradi fővámgazgatóság közli, hogy legközelebb Oszijeken és Szubotican fémjelzőhivatalt létesítenek a külföldről érkező nemesfémek fémjelzésére. A fémjelző hivatalok rövidesen megkezdik működésüket.

— Kik lehetnek tagjai a kishegyesi polgári kaszinónak? Kishegyesről jelentik: Néhány héttel ezelőtt alakult meg a Kishegyesi Polgári Kaszinó, amelynek elnökül Pecze Ferencet, alelnökül Jugábel Györgyöt és jegyzőjéül Deli Istvánt választották meg. A kaszinó alapszabályai kimondják, hogy annak minden intelligens ember tagja lehet vallási és nemzeti különbség nélkül, ha a kaszinó tizenkéttagú választmánya egyhangulag javasolja a felvételét. Az alapszabályoknak ezapontja már eddig is sok kellemetlenségre adott okot. Legutóbb történt csak, hogy egy fiatal földbirtokost, aki a tizenkéttagú választmány egyik tagjával rossz viszonyban van, csak tizenegy szavazattal javasoltak és így a tizenkettedik tag ellenzése miatt elutasították felvétel iránti kérelmével. Most mozgalom indult meg a kishegyesi társadalom körében, hogy az alapszabályoknak ezt a pontját módosítsák.

— Piacáthelyezés és pártpolitika. Novisadról jelentik: A novisadi radikális-párt főbizottsága mozgalmat indított, hogy a városi tanács a piacot eddigi helyéről, a Fuiaki-utról a Temerini-utra helyezze át. Hír szerint a mozgalom azért indult meg, mert a pártbizottsági tagok telkei a Temerini-ut mentén fekszenek és így azok értéke a piac áthelyezésével emelkedne. A mozgalom már ellenmozgalmat is váltott ki, amelynek vezetői főképp azzal érvelnek, hogy a piac áthelyezése több mint hat millió dinárjába kerülne a városnak és ilyen nagy kiadást semmiféle pártpolitikai szempontból nem lehet kívánni.

— Földet kapnak a molgunarasi magyarok. Kishegyesről jelentik: Mol község képviselőtestülete elhatározta, hogy a molgunarasi földnélküli magyarokat is földhöz juttatja és minden jogosult földigénylő száz négyszögöl földet kap a mol határban.

— Morgan Dalmáciában. Splitből jelentik: Morgan amerikai milliárdos yachttal Albániából a dalmát vizekre érkezett. Csütörtökön Dubrovnikot tekintette meg, majd Splitbe ment. Morgan beutazza Dalmáciát, onnan pedig néhány nap múlva Párisba utazik, hogy résztvegyen a Németország szanalásáról folyó tárgyalásokon.

— A magyar vizum kiváltásánál fényképet is kell mellékelni az utlevélhez. Mindazoknak, akik a beogradi magyar követészen utlevelükre magyar vizumot akarnak váltani, május 1-től kezdve külön fényképet is tartoznak mellékelni az utlevélhez és ez a fénykép a beogradi magyar követészen marad.

— Megzavarták a szociálisták ljubljani népgyűlését. Ljubljánból jelentik: A ljubljani szociálista párt dr. Perics polgármester elnöke mellett péntekre népgyűlést hívott össze, amelyen a program szerint Divac Nedeljko képviselőnek és az amsterdami Internacionale egyik kiküldöttjének kellett volna beszédet mondania. Divac helyett azonban Radosovics párttitkár jelent meg a gyűlésen. A népgyűlés helyiségébe nagy számmal vonultak fel a klerikális párthoz tartozó munkások és a kommunisták is, akik már a megnyitó beszédet megzavarták és lehetetlenné tették a gyűlés folytatását. A klerikálisok és kommunisták hangosan tüntettek a szociáldemokraták ellen és Lenint meg Trockijt éltették. Az elintézetés során verekedésre került a sor, amely alkalommal négy szociálista megsebesült. Végül is a szociálistákat teljesen kiszorították a tereméből, úgy, hogy a gyűlést nem lehetett megtartani. A verekedésnek a rendőrség közbelépése vetett véget.

— Tizenegy kishegyesi család kivándorol Délamerikába. Kishegyesről jelentik: A legutóbbi napokban újabb tizenegy család indul el Kishegyesről Délamerika felé.

— Műkedvelő előadás Kishegyesen. A kishegyesi műkedvelő ifjuság husvét vasárnapján és hétfőjén előadta az »Isten keze« című népszínművet. A szereplők közül különösen Pál György, Gavlik Mihály és Schreck Péter tűntek ki.

— **Magyarbarátsággal vádolják a noviszadi polgármestert.** Noviszadról jelentik: *Szefanovics Zsarkó dr.* noviszadi polgármester beogradi keltezéssel névtelen levelet kapott, amelyben a levélíró magyarbarátsággal vádolja meg a polgármestert.

— **Halott, akit két nap múlva találnak meg lakásán.** Beeskerekről jelentik: Muszkan István 38 éves beeskereki napszámot a szomszédai pénteken holtan találtak Somogyi-ucca 2662. számú házában lévő lakásán. A rendőrvizsgáló megállapította, hogy Muszkan már két nap óta feküdt holtan; halálát szívizél-lézés okozta.

— **Francia repülőgép útja a Vajdaságon keresztül.** A belügyminisztérium értesítette a vajdasági rendőrhatalásokat, hogy a napokban a Vajdaság területén át fog repülni Pertie Doissi francia főhadnagy, aki katonai megbízatással Párisból Tokióba utazik. A minisztérium felszólította a hatóságokat, hogy abban az esetben, ha a főhadnagy az ország területén leszállna, útja elé semmi akadályt ne gördítsenek.

— **Eljegyzés.** Nagy Imre gyógyszerész és Hoffmann Cicus. jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A beeskereki iparkamara a vasúti és postai forgalom megjavításáért.** Beeskerekről jelentik: A bányai kereskedelmi és iparkamara átiratot intézett az Államvasutak beogradi vezérigazgatóságához és a szuboticiai vasutigazgatóságához, amelyben kéri, hogy a Bányai vasútvonalai részére kivilágított és tiszta vasúti kocsikat adjanak, mert a most üzemben levő kocsik tekintetben a legelhalványabb állapotban vannak. Kéri továbbá a kamara, hogy a vonatok menetrendjét változtassák meg olyan módon, hogy a bányai vonatoknak gyors esatlakozásuk legyen a külföldre menő és onnan érkező vonatokhoz. A kamara átiratot intézett a postaügyi minisztériumhoz és a noviszadi postaigazgatóságához, hogy a bányai kereskedelem előmozdítása végett a Beeskerek és Temesvár közt kiépített telefonvonalat újból helyezték forgalomba.

— **A beeskereki kereskedők akciója a drágaság leküzdésére.** Beeskerekről jelentik: A Beeskereki Kereskedők és Gyárosok Egyesülete hétfőn, április 28-án délután 3 órakor értekezletet tart a Lloydban, amelyen a drágaság leküzdésével és a drágaság ellen hozott törvény végrehajtásának kérdésével foglalkoznak. A konferencián a törvényt Gyermekov Dusan dr. beeskereki rendőrfőkapitány fogja ismertetni.

— **A Mánás Miska Sztarakanizsán.** A sztarakanizsai műkedvelők husvét vasárnapján nagy sikerrel adták elő a Mánás Miska című operettet. A rendezés nehez munkáját Reisinger Lipót végezte.

— **Magyarországon is közzélik a Jevrejska Banka noviszadi sikkasztóját.** Budapestről jelentik: A főkapitányság a szuboticiai rendőrség megkeresésére elrendelte Kuks Ödönnek, a Jevrejska Banka noviszadi fiókjá pénzátárusának körözését.

— **Véres gyűlés Marseillesben.** (Rádió.) Párisból jelentik: A köztársasági demokraták marseillesi gyűlésén nagy lövöldözés keletkezett, amelynek során többen súlyosan megsebesültek.

— **A magyar szanalási főbiztos elindult Amerikából.** Londonból jelentik: *Smiedt Izidor* Magyarország szanalási főbiztosa utnak indult Európába. Smiedt először Párisba, majd Genfbe utazik, ahonnan azután Budapestre megy, ahol mindaddig tartózkodni fog, míg megbízatásának eleget nem tett.

— **Babavásár.** A szuboticiai zsidó Patronázs egyesület 1924. április 28-án, hétfőn (nem vasárnap) délután 4 órakor a Városi-színházban tartja meg az úgy a gyermekvilágot mint a felnőtteket is rendkívül mulató szórakoztató és látványos mulatságát a Babavásár-t. Előadás után tánc lesz.

— **Véres verekedés Kishegyesen.** Kishegyesről jelentik: Vas Pál és Csabai Ignác kishegyesi legények már régebbi idő óta rossz viszonyban voltak egymással. A haragos legények között a napokban véres verekedés támadt és Csabai késével kétszer fejbeszurta Vas Pált. A verekedő legények ellen megindult az eljárás.

— **Mielőtt vásárol jégskrényt, vendéglői, szállodai berendezést, sörkimerő-apparátust, kérjen árjegyzéket Goldner testvérek jégskrénygyáráról Subotica.** Telefon 134.

— **Pöstyén fürdőn az idén hamar kezdődik a szezon.** A pompás Thermia Palace-szálló, mely az összes fürdőkkel egybeépült, már április elsején megnyílt. Az árak meglepően mérsékelték. A Thermiában már napi k. k. 65.—ért kapható teljes penz. Felvilágosítások: Pelikán Lipót, Völkli-Beekerek, Kralja Petra trg 3. I., ahol eredeti pöstyéni iszapkocka is kapható házikurára, darabja 60 dinár, kompress 120 dinár. Bámulatos gyógyhatás.

— **Husvétüjdonás.** Tübarózsáillat ismét kapható dekaszám. Baedon márkára ügyeljen. Kapható minden jobb drogériában és gyógyszerárban.

— **Hajlított székekben prima minőségű, eredeti gyári áron, nagyban raktár, — nagyobb vételnél megfelelő engedmény.** Hemler Péter utódánál, Novisad, az evangélikus templommal szemben.

— **Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra ulica 4. szám alatt, félemeleten, modern szépségápolás, arc-bőrhámlasztás, alhatatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása.** Kaphatók sajtókészítményű, kiváló hatású kenőcsök, pudrok, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szeplőkénőcsök stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldők.

SPORT

— **Sand—ZsAK.** Vasárnap mindössze egy mérkőzés lesz Szuboticán. A Sand méri össze erejét a legutóbb jó formát kijátszott Vasutas csapattal. A mérkőzést a ZsAK pályán játsszák le.

— **A szombori Amateur lemondta a vasárnapi mérkőzést.** A szombori Amateurnek vasárnap Szuboticán kellett volna barátságos mérkőzést játszania a szuboticiai Sport csapatával, a mérkőzést azonban lemondta.

— **Husvétüi sportprogramm Beeskereken.** A pravoszláv husvét alkalmával úgy vasárnap mint hétfőn érdekes futballmérkőzések lesznek Beeskereken. Vasárnap délelőtt a Slavia I-b. és Schwäbische I-b. csapatai barátságos mérkőzést játszanak. Délután a Kadima és Schwäbische csapatai bajnoki meccs keretében találkoznak, ugyszintén az Obilics és Slavia is bajnoki mérkőzést játszanak. Hétfőn délután Obilics—Kadima *oldboy*-csapatai mérkőznek, utána pedig a Vasutasok és Borác barátságos mérkőzést játszanak.

— **A noviszadi csapatok Szomborban.** A görög-keleti husvétüi ünnepek alatt a Juda Makkabi és a NAK Szomborban játszanak. A Juda Makkabi a szombori Amateurral, a NAK pedig a Sport csapatával méri össze erejét. A szombori csapatok győzelme várható.

— **Országos birkózóverseny Szomborban.** A szombori Amateur május hó 4-én a vajdaság 1924. évi bajnokságáért országos birkózóversenyt rendez a Sloboda szálló nagytermében A feltételek a következők: *Légsúly* 58 kg.-ig. *Pe-helysúly* 62 kg.-ig. *Könnyűsúly* 62.5 kg.-ig. *Közép A súly* 75 kg.-ig. *Közép B súly* 82.5 kg.-ig. *Díjazás:* minden egyes súlycsoport győztese a klub díszített nagyezüst érmét kapja bajnoki szallagon »Vojvodina 1924. évi bajnoka« címmel. A II. helyezetteje ezüst-érmét, III. és IV. helyezetteje a klub nagybronz, il-

letve kisbronz érmét kapja. A bajnokság három, a IV. díj hét versenyző indulása esetén adatik ki. Két induló esetén a verseny *országos nyit.* Nevezési díj nincs. Nevezés határidő május 3. déli 12 óráig.

— **Az olimpiászra bejelentett magyar futballisták névsora.** Budapestről jelentik: A Labdarugó Szövetség elküldötte Párisba azoknak a játékosoknak a listáját, akikből az olimpiász szerezplendő magyar csapat meg fog alakulni. A bejelentett játékosok a következők: Zsák, Fehér, Fischer, *Platkó*, Fogl II, Fogl III, Mandl, Szendrő, Grosz II, Senkel I, Bcór, Tóth Gyula, Tóth József, Kertész II, Sándor József, Obitz, Hajós Árpád, Blum, Rokken, Rebró, Nádler, Bukovi, Orth, Zloch, Borsányi, Braun, Paulusz, Molnár, Takács, Pataki, Jeszmás, Opatá, Csontos, Hirzer, Eisenhoffer, Reisner, Jeny, Weisz Árpád. A fősorolt játékosok közül május 4-ig kell megnevezni azt a husz válogatottat, akiket véglegesen kijelölnek a párisi mérkőzésekben való részvételre.

— **Budapest—Berlin.** Budapestről jelentik: Budapest válogatott labdarugó csapata vasárnap Berlinben mérkőzik a német főváros válogatott legénységével. Budapest csapata a következő felállításban szerepel: Zsák (33FC), Mandl (MTK), Fogl II. (UTE), Tóth (KAOE), Orth (MTK), Blum (FTC), Braun, Molnár, Opatá (MTK), Eisenhoffer (FTC), Jeny (MTK). Tartalék: Takács (Vasas), Nádler (MTK), Fogl III. (UTE).

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1924. április 25.

Zürich 6.95.
Genf 7.
Bécs deviza 873—877, valuta 870—876.
Prága deviza 43.05—43.55, valuta 43.125—43.625.
Berlín deviza 52.8—53.2 milliárd márka, valuta 55.9—56.1 milliárd márka.
London 353.
Newyork 124.75.

Zürich, április 25. *Zárlat:* Beograd 6.95, Newyork 563.75, London 24.70, Páris 35.80, Milano 25.20, Prága 16.60, Budapest 0.007250, Bécs 0.0079, Bukarest 2.95, Szófia 4.05.

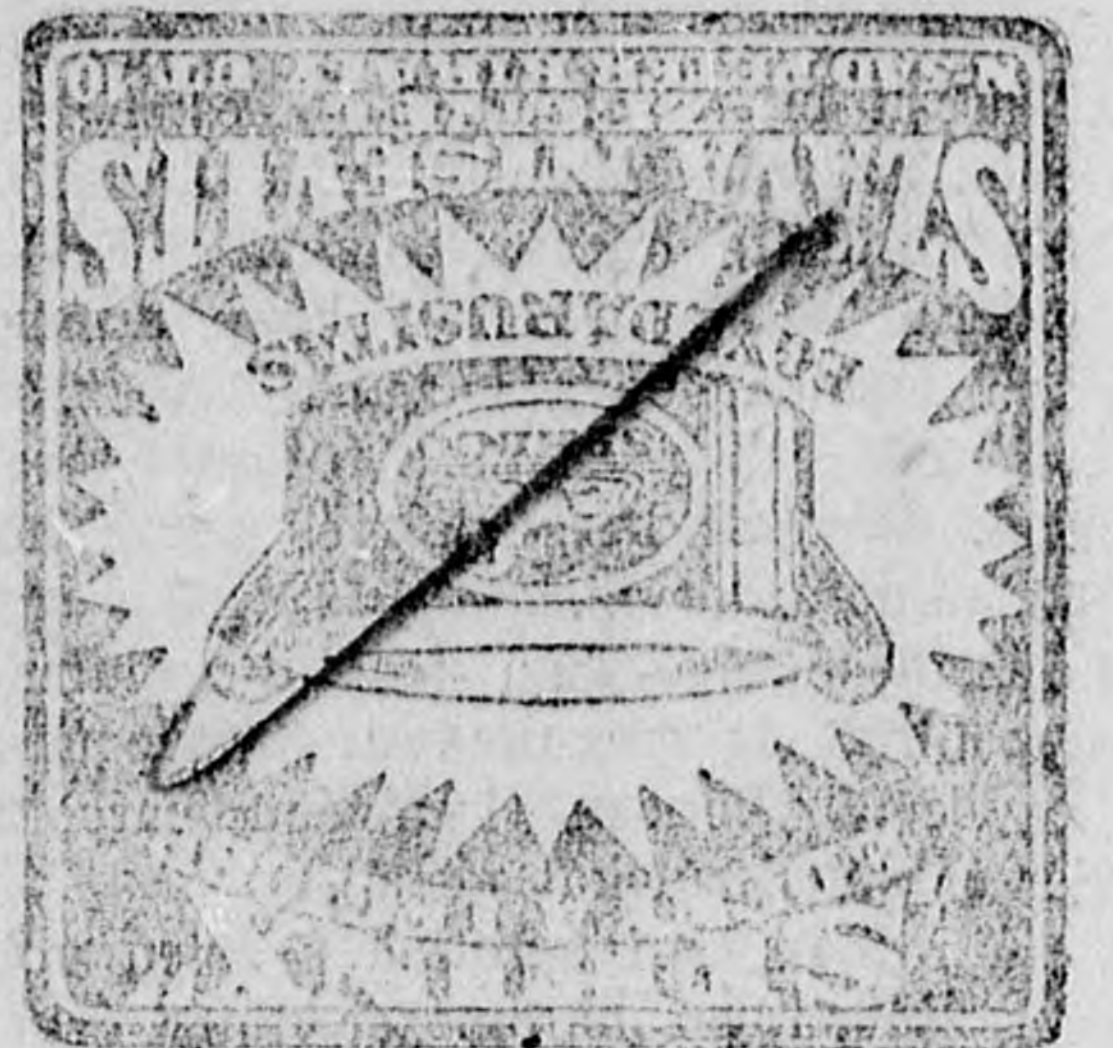
Budapest, április 25. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 1000—1030, Bukarest — Lei 420—440, London — Font 355600—365000, Milano — Lira 3620—3740, Newyork — Dollár 81100—83400, Páris — Frank 5150—5320, Prága — Szokol 2390—2460.

— **Értéktőzsde.** A bankközi forgalomban csak elvétve fordult elő üzletkötés. A litólag előfordult árfolyamok (ezer koronákban): Magyar Hitel 750, Osztrák Hitel 234, Jelzalog 225, Salgó 785, Nova 215, Kereskedelmi Bank 1720, Köszén 3800.

ROSSIJA-FONCIÈRE
biztosító- és viszontbiztosító társaság

Tűz-, élet-, betörés-, jégbiztosítás

Fiókigazgatóság:
Subotica, Aleksandrova ulica 4.
(Rosszija-Foncière palota)

Pyram
Pyram
Pyram

A legfinomabb terpentines
CIPÓKRÉM!

Moravetz zeneműkereskedés
Timișoara (Temesvár, Románia)

Világvárosi művoju szaküzlet. Bármilyen zeneműre van szüksége, kérje egy lapon, gyorsan pontosan és a legolcsóbban kapja tőlünk. Jegyzékek ingyen. 899

E. SZÉCSI
„PHILATELIA“

hírnegyeskereskedés Suboticanál a főposta mellett. Albumok minden nagyságban, katalógusok Michel, Senf, Ivert, Zumbach, Kohl 1921-es kiadásokban kaphatók. Megújított hírnegyesek minden mennyiségben használt S.H.S. bélyegzet.

HUZALOK
**ZSINÓROK, — KÁ-
BELEK — AZ ÖSSZES
SZERELÉSI ANYAGOK — IZZÓ-
LÁMPÁK — VILLAMOS FŰTŐTESTEK
VASALÓK — CSILLÁROK — VENTILÁTOROK**

Kralja Aleksandra ul. 17 **NOVISAD RELAIS** Kralja Aleksandra ul. 17
NOVISAD
ELEKTROMOSSÁGI GYÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KOMPLETT CSÉNGŐ- és TELEFONKÉSZÜLÉKEK
ZSEBLÁMPÁK — ÁRAMMÉRŐK — MŰSZE-
REK — VILLAMOSTELEPEK TER-
VEZÉSE, ÉPÍTÉSE — MOTO-
ROK, DINAMÓKSZÉN-
KEFÉK — STB.

„MARIO LA“ arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Felhívás.

A hadirokkantak subotcai egyesülete felhívja tagjai figyelmét, hogy fényképüket az új igazolvány részére legkésőbb f. évi május hó 10-ig terjeszték be, mert aki a meghatározott időben be nem erjeszti, megszűnik az egyesület tagja lenni.

3056 **Az Igazgatóság.**

Értesítés.

Értesítjük a tisztelt vevőközönséget, hogy a világhírű „Süiring“-féle dresdai lakgyár Bácska-bánati kizárólagos képviselőjét átvettük és a nevezett cég áruja már üzletünkben kapható is.

Kiváló tisztelettel
Neuhaus i Kalmár
festékkereskedők Subotica

3093

BERSON

gummisarkat és gummitalpat

tesessen fel cipészével cipőjére, mert ezzel nemcsak pénzt takarít, hanem megóvja lábait és cipőjét is.

1.500.000

dinár nyeremény és

1.000.000

dinár jutalom nyerhető az osztálysorsjáték utolsó húzásán

Húzás 16 napon át május 5-től május 23-ig.

1/1 sorsjegy 1 húzásra 80 dinár utolsó húzásra 400 dinár.

1/2 sorsjegy 1 húzásra 40 dinár utolsó húzásra 200 dinár.

1/4 sorsjegy 1 húzásra 20 dinár utolsó húzásra 100 dinár.

A sorsjegyeket vidékre is küldjük a sorsjegy ára és 5 dinár költség ellenében.

LEPEDÁT és JOVÁNOVIĆ

az osztálysorsjáték főelárusítói Subotica.

NAGY PERZSASZÖNYEG KIÁLLITÁS

a Hotel National nagyteremben (volt Lloyd nagyterme. — Eddig még nem látott legfinomabb minőségű és legirritálóbb szőnyegek érkeztek **direkt Perzsiából**: Bockhara, Saruk, Meset, Tebris, Pidszar, Hamadan, Mosul, Ferahan, Afghan, Sirasz, Sirvan stb.

Megtekinthető vételkényszer nélkül **délelőtt 8-12-ig és délután 2-7-ig.**

3002

Villatulajdonosok figyelmébe!

Párisból hazatért

virág-, konyhakert- és gyümölcs műkertész

vállalja villák, kertek és parkok rendbehozatalát és elkészítését. — Cimeket „Műkertész“ jellegre a kiadóba kér.

Kolb Jakab Dobeljácsán

ajánl épület-, bogár-, tűzfát, erdélyi fichte árut tölgyfaszélkárót (vagon-tételben is), kávéházi berendezéshez **SZÉKEKET** a legolcsóbb áron.

3107

Prima minőségű

mahagoni és tölgyfa tournier

készletünket igen olcsó áron kiárusítjuk

KOHN L. és FIA

fakereskedők Sombor, Kralja Petra ul. 53-55.

3076

VOJVOĐINAI DOBOZTAR

Subotica, Sudarevićeva ulica 84. Telefon 421.

Levélzetekben és legolcsóbban készít cukorkás-, szappanos-, gyógyszer-, poudres- és mindenfajta **KARTONDOBOZT.** — Gyors és pontos szállítás!

52 kat. hold

prima szántóföld

Somborban, 30 km-nyire gyönyörű tanya, teljes gazdasági felszerelés, összes gazdasági épületek, takarmánnyal kiadó. — Bővebbet Dr. Popović Kosta ügyvédirodájában Sombor

2715

Uj vukovári arc-tisztító kenőcs szeplő, himlőhely, sömör, májfolt, kelések, forrásgáti pörösenés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen

Uj vukovári bőrszépítő szappan és puder, mely az arckenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb arcoknak is viruló és fiatal arcot kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 5 dinár. Utánzatoktól óvakodjunk! Csak **Krajčović** által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajčović**, a készítő arcképe látható.

Ze. Krajčović gyógyszerháza, Vukovar.

2560

Emmentali sajt

naponta friss tea-vaj eredeti gyári áron kicsinyben is: **M. VÁGÓ** sajtgyári raktár **SUBOTICA**, Paja Dobanovačkog ulica 7.

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDÉS

STARIBEČEJ és NOVIBEČEJ KÖZÖTT:

INDUL: Staribečejről 1/2 5, 1/2 8, 1/2 10, 1/2 14, 16 órakor

INDUL: Novibečejről 1/2 6, 9, 1/2 12, 15, 17 órakor

3052

MÉZ

Ve vese méz, kellemes illatú, 5 kg-os postacsomagokban kapható 160 és 150 dináros áron **Nagy József**, a „Vajdasági Méhészeti Lapok“ szerkesztőjénél, **Staribečeje**. — Utánvételezésre nem vállalkozom. Nagyobb mennyiség vételénél mérsékelt árak.

ELSŐRENDŰ KIKINDAI NAGY

C SERÉP

4 KORONA 50 FILLÉRENT darabonként kapható

DOHÁNY ZOLTÁN fatelepén Subotica, Beogradska put. Telefon 365.

233

KEDVEZŐ ALKALOM!

Kedvező bevásárlás folytán abban a helyzetben vagyok, hogy összes raktáromon levő **üveg- és porcellán-árukat** mélyen leszállított áron adhatom el.

Befőtt és ugorkás üvegek már raktáron.

Gyógyszeresek, droguisták, parfümgyárak szükségleteit u. m. **orvos-ság, forma, Eau de Cologne** és **parfümösüvegeket** minden nagyságban és mennyiségben szállítok.

Cukorkás üvegek állandóan raktáron.

STÜLZLE C. FIAI WIEN, lerakata.

HERMANN LÖVENBERG NOVISAD, ŽITNI TRG. 15.

2303

SZIVES TUDOMÁSUL VÉTEL VÉGETT!!!

Van szerencsénk ezúton a fakereskedő, építőmester és asztalosmester urak, valamint az összes érdekeltek szives figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy Novisadon, a Strand mellett

ENGROS és DETAIL

FATELEPET

RENDEZÜNK BE.

Az idén ezt az összes érdekeltek tudomására hozzuk, egyben közöljük, hogy az elárúsítást a legrövidebb időn belül megkezdjük, amit meg külön fogunk kellő időben a t. érdekeltek tudomására hozni. Miután az összes puha- és keményfaanyagot saját termelésünkben hozzuk forgalomba, mindenkor abban a kellemes helyzetben leszünk, hogy t. vevőközönségünket minden tekintetben a legnagyobb megelégedésre kiszolgálhatjuk.

D. D. Za Eksploataciju Drva Zagreb Novisadi fiókja a „Strand“ mellett. — Telefon: 455.

„MERIMA“

KRUŠEVÁCI SZAPPANGYÁR

DJURKOVIĆ, RISTIĆ & KOMP.

ALAPITVA 1839. KRUŠEVAC UJJÁÉPITVE 1897.

NAPI TELJESÍTMÉNY 5 VAGON SZAPPAN

Ezúton teszi közhirr, hogy a gyár április 27-től május 5-ig a **III. ZAGREBI VÁSÁRON** a B. palotában a X. csoportban a 165. sz. fülkében állít ki. A vásáron szappanmintáink megtekinthetők és ugyanott rendelések is felvételnek.

2803

ápr. 24-től
csütörtöktől
ápr. 23-ig
vasárnapig

Litka

MESSALINA I. rész.

Idgmonumentálisabb történelmi film 2 részben.
Főszereplők: Olaszország legszebb három asszonya
Művészi zenekísérettel!

FOGLALKOZÁS

Gyermekgondozót. csak hozzáértőt, jó bizonyítványokkal, elfogadó gyóvyszertár. Sava Tekeli utca 3109

Órásségédet, idősebb, önálló munkás, keresek azonnali belépésre. Teljes ellátást adok. Markovits I. óráss és ékszerész Sombor, Kralja Petra ulica

Névv. polgárit végzett intelligens leány állást keres mint pénztárnok, esetleg háztartás, jól főz, varr és a háztartást önállóan vezeti.leveleket »Megbízható« jellegre a kiadóba kér. Csak kimondott iricsadók irjanak. 3124

Elsőrendű

tűzifa faszén deszka és épületfa

nagyban és kicsinyben a legjutányosabban kapható
KLEIN IZIDOR
fatelepen, Antunović ul. 13.
(volt Kállai Albert utca)
Telefonszám 41.

Intelligens, egyedülálló úri leány házikisasszony, társalkodónői vagy anyahelyettesi állást keres azonnalra. Ajánlatot »Egyedülálló urileány« jelleg alatt Schmolka hirdetőjébe Novisad, kértetnek. 3112

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vaslagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Alláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezősködéshez válasz bélyeg melléklendő.

Egy éves német faivizsla eladó. Cim a kiadóban. 3089

Keveset használt, négyüléses Ford autó eladó. Szávics Novisad. Grčko skola 6. első emelet. 3083

Uj zongorák, keresztművesek, fekete, páncél hangtökövel, elsőrangú gyártmányok, úgy néto cassa, mint 12 vagy 18 hónapi részletfizetére kaphatók. Megtekinthető bizományos elárúsió helyen Subotica. Wilsonova ul. 28. Kromholz Albertnél. 3072

Illatszertár, a Vaidóság nagyobb városában eladó, esetleg ahhoz is keresetlik. Bővebbet dr. Szántó Miklós Sombor, Apatini ut 44. 3714

Két fodrászberendezés eladó. Brkó Atanackovića 2., Sombor 3022

Eladó 22 kapa homok a Ferrumgyár szomszédságában, bevetve szúzával, rozssal, ui szőlő- és gyümölcsfákhoz, 3 szobás lakás, istálló, azonnal beköltözhető. Cim a kiadóban. 3121

Eladó éjjeli üzlet más vállalkozás miatt, házzal együtt vagy üres házzal, esedeg bére adom. A vevő azonnal beköltözhet. Erdéldőni lehet tulajdonosnál. Petar Klokić, Lastina ulica 5. 3119

Szép beüvegezett bőrde, mindenre alkalmas, utányos árcs eladó; ugyanott egy villanymotor és egy szecskavágó eladó. Trenkova ulica 8. Sántha-szatóriummal szemben. 3116

Ritka alkalom, 25 éves jól bevezetett vegyeskereskedés saítgyárra, teljes felszereléssel, azonnal beköltözhető, Sombortól 30 kilométernyire Bácskában, magyar és szerb aiku községben, utányos áron azonnali eladó, biztos existenciá. Bővebbet Schaffer Armin, Sombor. 3057

Malomfelszerelés, négyárú, komplett és egy 30 HP Asta szivószármotter cséppel együtt eladó. Szanádi téglagyár. 3090

Huszonhét év óta álló gyóvyszertár szerb községben, teljes felszereléssel, a forgalom kétszereséért eladó és azonnal átvehető. Bővebbet Daubner gyóvyszerésznél, Ulina, Banat, Versec mellett. 3039

Dr. SZEGŐ K.
SZANATORIUMA
felnöttek és gyermekek számára
ABBÁZSIÁBAN
Erősítő, edző, hizlaló, diétikus kurák.
Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül is felvétetnek.

Közö Ginette

II. rész (Senki lánya)
10 fölvonásban.

Főszereplők: Biscotti (Bimbula), Sandra Milovanow

ápr. 24-től
csütörtöktől
ápr. 27-ig
vasárnapig

Festékdarálógépet keres megvételre, valmár vegyipar Subotica. 3108

Mészárszékbe rendezés eladó. Földmire Horvós, Péter József u. 666. 3074

Benamotor HP, keveset használt, komplett, malomkövekkel együtt, olcsón eladó. Anton Jochan Basajid, Banat. 3099

Tűzfűcskendő, kérekes, 25 méteres tömővel, 5000 dinárért eladó. Ulreich-testvérek vaskereskedése. 3065

Bőr kupébfűcskendő, táskák, bűrtárcák nagy választékban megrendelésre is kaphatók.

KÜLÖNFÉLE

Házasságon jobb körökbe díszköteten elintéz Közvetítőiroda Subotica, Agina ulica 11. 3098

Egy szoba két natelemberek, ellátással vagy anélkül, május elsejére kiadó. Sombor-ut 57. 3098

Különbeíratu határozott szobát konyával keres fiatal házaspár. Csak csendes udvari lakásra reflektálnak. Cim a kiadóban.

Vendéglőt, leszámolásra kererek. Cim a kiadóban.

Lakást keresek egy- vagy kétszobást május elsejére. Lehet Palicsón is. 3117

SZÓDANYZET

Jegkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bűrkinek »Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefont

Butorozott szoba kiadó a város központjában, kétszemélyes, egy személyvel elfoglalva. Cim a kiadóban. 3070

Legolcsóbb!

Prima asztalosárúk
Gőzölt búkkfa
Nut-és féderes deszka
Épületfa, léc, cserép
Faragott fa
Építkezési anyagok
Cséplési tűzifa

Dohány Ottó Subotica

Trumbiceva ulica 20.
(Csirkepiac)
Telefon: 160

Schächter Zsigmond nevre szóló arcképes igazolvány elveszett. Megtalálói sziveskedjék Vinogradsk ulica 19. szám alatt leadni. 3008

Üzletmegnyitás!

Van szerencsém a t. kereskedő urak b. tudomására adni, hogy f. 21-én a JEVREJSKA UTCA 2. szám alatti Dr. Adamović-féle házban, a városházával szemközt **kézműáru és kendőnagykereskedést nyitok.**

Többek közt raktáron tartok: minden fajta selyem Cachenez kendőt, minden fajta karton-delain és batist kendőt, szövet Cachenez kendőket, terno kendőket rojtval, damaszt törülközőket, asztalterítőket, kenyérendőket valamint mindennemű fehér és színes zsebkendőket, wollatlasz kendőket rojtval és zupfőjtokkal, szalvétákat, sima és kordbárszonyokat, fekete és színes klottokat, férfi szöveteket és női szöveteket minden színben, müselym szöveteket, S. S. Neumann-féle Trilby szöveteket, wollatlaszokat (végáru) fekete és színes lüsztereket, sima, csikos és mintázott, kötény lüszterek és fekete atlaszokat endlivel.
Miatán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy szolid árakkal szolgálhatok, nagyon örvendek, ha ismerőseim, valamint új vevők is látogatásukkal meg fognak tisztelni és oda fogok hatni, hogy minden egyes vevőmet teljes megelégedésére kiszolgáljam.

Teljes tisztelettel
ECKSTEIN HENRIK Novisad, Jevrejska ul. 2.
kézműáru és kendőnagykereskedés.

ELADOK

géptisztító anyagot, makulaturpapirost, fényező rongyot asztalosok részére, használható vasakat lakatosok és kovácsok részére, olcsó lapokróccokat, alkalmas vásári szabóknek va ta helyett, mindennemű új és ócskafevet stb., stb.

KRAUSZ ADOLF
STARAJI
Subotica, Paralelna ul. 179.

JOSIP VERTES

Subotica, Sokolska ul. 2 szám. (Kunetz-ház)

kötött-, szövött- és rövidáru nagykereskedésben a tavaszi szezonban férfi és női divatharisnyák minden színben, keztyűk szallagok, nyakkendő, ruhadiszek, himzések, csipkék és mindennemű rövidáru **gyári árakban** detailban -- kicsinyben -- árusítatnak. Szolid kiszolgálás!